

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства оборони України
до проєкту Закону України “Про соціальний і правовий захист
військовослужбовців та членів їх сімей” щодо скасування обмежувальних
строків на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті),
інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення
інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів,
які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для
проходження служби у військовому резерві”

Ініціатори проєкту Закону України: народні депутати України Геращенко І.В., Батенко Т.І., Синютка О.М., Бондар В.В., Гончаренко О.О., Ар'єв В.І., Бобровська С.А., Федина С.Р., Цимбалюк М.М., Княжицький М.Л., Климпуш-Циндадзе І.О., Крулько І.І., Костанкевич І.М., Клименко Ю.Л., Павленко Р.М., Наливайченко В.О., Юрчишин Я.Р., Іонова М.М., Пузійчук А.В., Кабаченко В.В., Герасимов А.В.

Реєстраційний № 7679 від 17 серпня 2022 року.

1. Законопроект спрямований на посилення соціального захисту військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби та членів їх сімей, проте потребує значного фінансового ресурсу, у зв'язку з чим підтримується із зауваженнями, за умови повного його забезпечення фінансовим ресурсом.

2. Рішенням Конституційного Суду України (далі – Суд) від 6 квітня 2022 року № 1-р(П)/2022 у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 статті 16³ Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (справа про посилений соціальний захист військовослужбовців) визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), пункт 4 статті 16³ Закону.

Конституційним Судом визнано неконституційною норму щодо обмеження дворічним терміном строк між первинним та повторним встановленням інвалідності для визначення права на доплату одноразової грошової допомоги у зв'язку зі зміною групи інвалідності.

Інші часові обмеження, що передбачені згаданим Законом, Конституційним Судом не визнавалися такими, що суперечать Конституції України.

Скасування часових обмежень для призначення одноразової грошової допомоги у разі смерті особи, звільненої з військової служби (понад один рік після звільнення з військової служби), призведе до зростання видатків в рази, оскільки суттєво розширюється коло осіб, які будуть мати право на одержання допомоги, проте, розробниками законопроекту в пояснювальній записці зазначено, що проєкт Закону не передбачає додаткових витрат з Державного бюджету України, що є хибним.

Так, більшість населення чоловічої статі в Україні проходила військову службу, у тому числі строкову військову службу. Протягом життя, здоров'я людини погіршується і ці погіршення після звільнення з військової служби не рідко пов'язані з проходженням або з виконанням обов'язків військової служби.

Забезпечити здійснення виплати одноразової грошової допомоги у зв'язку зі смертю осіб, які звільнені з військової служби понад 20-30 років тому, і розвиток хвороб яких продовжувався протягом всього життя, можливо лише за достатнє виділення коштів на зазначені цілі.

Встановлене на цей час обмеження для виплати одноразової грошової допомоги тримісячним строком для встановлення інвалідності (для військовослужбовців строкової служби) або відсотка втрати працездатності без установаження інвалідності після звільнення з військової служби, базується на тому, що саме в цей період часу встановлюються наслідки погіршення стану здоров'я, пов'язаного з проходженням військової служби, а не з розвитком цих захворювань у подальші роки життя.

Резюмуючи викладене:

1) Реалізація проекту Закону потребує значних додаткових видатків із державного бюджету для Міноборони та інших силових структур на 2022 рік та наступні роки, оскільки за кожну померлу особу, яка проходила військову, буде передбачено виплату одноразової грошової допомоги від 1,3 до 1,9 млн. грн., (залежно від причинного зв'язку смерті – з проходженням або з виконанням обов'язків військової служби), а в подальші роки сума допомоги буде зростати, залежно від розміру прожиткового мінімуму.

Розмір виплати допомоги на одну особу, яка є особою з інвалідністю, пов'язаною з виконанням обов'язків військової служби III та II групи внаслідок захворювання, поранення (травми, контузії, каліцтва), становить відповідно 250 та 300-кратний прожитковий мінімум, установлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року, в якому настала інвалідність (в 2022 році виплата на одну особу становить 620,3 та 744,3 тис. грн. відповідно).

З урахуванням зняття обмежень в часі щодо строку встановлення інвалідності особам, звільненим зі строкової військової служби або відсотка втрати працездатності, що дає право на отримання одноразової грошової допомоги, ці витрати зростуть в рази, оскільки більша частина чоловіків проходила строкову військову службу.

За даними Міністерства соціальної політики України, станом на 01.01.2013 на обліку перебувало 183 тис. осіб з інвалідністю внаслідок війни та 231 тис. учасників бойових дій (не рахуючи інших осіб з інвалідністю, захворювання та травми яких пов'язані з проходженням військової служби).

В умовах агресії з боку російської федерації кількість осіб з інвалідністю або тих, які частково втратили працездатність без установаження інвалідності збільшилася в рази. Статистичних даних про кількість осіб, які матимуть право на отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку з прийняттям Закону України немає.

2) Під час прийняття цього законопроекту необхідно дотриматися забезпечення принципу соціальної рівності громадян перед законом, тобто положення проекту цього закону мають стосуватися не тільки

військовослужбовців, а й інших осіб, які проходять службу на посадах начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ.

3) Конституційний Суд України у своєму рішенні від 26.12.2011 № 20-рп щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу VII “Прикінцеві положення” Закону України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” зазначив, що згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави.

З огляду на викладене, проєкт закону України № 7679 підтримується із зауваженнями, за умови повного його забезпечення фінансовим ресурсом.

Тимчасово виконуючий обов’язки
Міністра оборони України

Ростислав ЗАМЛИНСЬКИЙ